

K15U 0237

Reg. No. :

Name :

III Semester B.A. Degree (CCSS – 2014 Admn. – Regular)
Examination, November 2015
CORE COURSE IN SANSKRIT
3B03SKT : Natakam

Time : 3 Hours

Max. Marks : 40

सूचना : सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषयैव समाधेयाः ।
देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या ।

- I. एकेन द्वाभ्यां वा वाक्याभ्यां षण्णमुत्तरं लिखत । (1×6=6)
- 1) शकुन्तलायाः सख्यौ के ?
 - 2) आश्रमवृक्षकाः शकुन्तलातः अपि कण्वस्य प्रियतराः भवन्ति । अनसूया कुत एवं वदति ?
 - 3) संप्रति सन्देह निर्णयो जातः - सन्देहः कः ? कथं नीतः ?
 - 4) दुर्वासाः किं निमित्तं शकुन्तलां शपति ?
 - 5) अस्यामहं त्वयि च संप्रति वीतचिन्तः - कस्यां ? कुतः ?
 - 6) शकुन्तलां पतिकुलं विसृज्य लब्धमिदानीं स्वास्थ्यं-कस्य ? कुतः ?
 - 7) जनोऽन्यथा भर्तृमतीं विशङ्कते - कीदृशीं भर्तृमतीम् ?
 - 8) अभिज्ञानशाकुन्तले मुख्यो रसः कः ?
 - 9) चतुर्विधाः अभिनयाः के ?
- II. ससन्दर्भं द्वे व्याख्यातः (3×2=6)
- 10) एकैकमत्र दिवसे दिवसे मदीयं
नामाक्षरं गणय गच्छति यावदन्तम् ।
तावत्प्रिये मदवरोध गृहप्रवेशं
नेता जनस्तव समीपमुपैष्यतीति ॥
 - 11) आलक्ष्यदन्तमुकुलाननिमित्तहासै -
रव्यक्त वर्ण रमणीय वचः प्रवृत्तीन् ।
अङ्गाश्रयप्रणयिनस्तनयान्वहन्तो
धन्यास्तदङ्गरजसा मलिनीभवन्ति ॥

P.T.O.

K15U 0237

- 12) भवन्ति नम्रास्तरवः फलागमै -
नवाम्बुभिर्दूरविलम्बिनो धनाः ।
अनुद्धताः सत्पुरुषा समृद्धिभिः
स्वभाव एवैष परोपकारिणाम् ॥

- 13) उत्पक्ष्मणोर्नयनयोरुपरुद्धवृत्तिं
बाष्पं कुरु स्थिरतया विहितानुबन्धम् ।
अस्मिन्नलक्षितोन्नतभूमिभागे
मार्गे पदानि खलु ते विषमीभवन्ति ॥

III. सप्रकरणं पञ्चानां आशयं विशदयत ।

(2×5=10)

- 14) स्निग्धजन संविभक्तं हि दुःखं सह्यवेदनं भवति ।
15) स्त्रीरत्नसृष्टिरपरा प्रतिभाति सा मे ।
16) आशङ्कसे यदग्निं तदिदं स्पर्शक्षमं रत्नम् ।
17) सतां हि सन्देहपदेषु वस्तुषु प्रमाणमन्तःकरण प्रवृत्तयः ।
18) दुःखानि नूनमतिमात्रसमुदुःसहानि ।
19) भावस्थिराणि जननान्तरसौहृदानि ।
20) इदं तत्प्रत्युत्पन्नमति स्त्रैणमिति यदुच्यते ।

IV. द्वयोः लघूपन्यासं लिखत ।

(3×2=6)

- 21) अभिज्ञानशाकुन्तले धीवरवृत्तान्तस्य साङ्गत्यं शोधयत ।
22) सप्रमाङ्के शकुन्तलादुष्यन्तयोः पुनः समागमं संक्षिपत ।
23) कण्वस्य वचांसि संगृह्णीत ।
24) शकुन्तलायाः जन्मवृत्तान्तम् ।

V. द्वे उपन्यस्यत ।

(6×2=12)

- 25) अभिज्ञानशाकुन्तलस्य नाटकीयं वैशिष्ट्यं उपपादयत ।

अथवा

कालिदासप्रतिभायाः वैशिष्ट्यं अभिज्ञानशाकुन्तलं आधारीकृत्य शोधयत ।

- 26) शकुन्तलायाः दुष्यन्तस्य च परस्परप्रणयस्य महनीयतां वर्णयत ।

अथवा

शाकुन्तलं संस्कृतनाटकानां मध्ये सर्वोत्कृष्टं भवति-शोधयत ।